

Bruksela, dnia 16.3.2020 r.
COM(2020) 115 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO,
RADY EUROPEJSKIEJ I RADY**

COVID-19: tymczasowe ograniczenie innych niż niezbędne podróży do UE

Kryzys spowodowany pojawieniem się koronawirusa nabrał obecnie charakteru pandemii, która rozprzestrzeniła się na całym świecie, a przypadki zakażenia występują na pięciu kontynentach. Globalizacja i międzynarodowe przepływy osób stwarzają warunki sprzyjające rozprzestrzenianiu się wirusa między państwami. Za sprawą podróży kryzys w dziedzinie zdrowia publicznego spowodował w kilku krajach wystąpienie dużej liczby przypadków zawleczonych z zagranicy, które stopniowo wywołują lokalne ogniska epidemiczne przez przenoszenie zakażenia w społeczności w sposób stopniowy, ale na szeroką skalę. Im łatwiej traci się z oczu związek między łańcuchem zakażeń a podróżą, tym szybciej następują wzajemne zakażenia w skali lokalnej, co powoduje znaczne obciążenie systemów opieki zdrowotnej.

Obecnie uznaje się, że Unia Europejska znajduje się w epicentrum pandemii COVID-19. W ciągu ostatnich kilku tygodni państwa członkowskie wprowadziły szereg drastycznych środków, aby ograniczyć rozprzestrzenianie się wirusa. W krótkim okresie nastąpił jednak wykładniczy wzrost liczby przypadków COVID-19, co powoduje znaczące obciążenie systemów opieki zdrowotnej w państwach członkowskich, które również wrasta wykładniczo z dnia na dzień.

Chociaż zasadniczo Światowa Organizacja Zdrowia nie uważa ograniczeń podróży za najskuteczniejszą metodę przeciwdziałania pandemii, szybkie rozprzestrzenianie się COVID-19 sprawia, że UE i państwa członkowskie powinny podjąć pilne, natychmiastowe i skoordynowane działania nie tylko w celu ochrony zdrowia publicznego naszych społeczeństw, ale również w celu zapobieżenia dalszemu rozprzestrzenianiu się wirusa z UE do innych państw, co obserwowano w ostatnich tygodniach.

Ograniczenia dotyczące odbywania podróży powinny koncentrować się na drastycznym ograniczeniu napływu osób przybywających na zewnętrzne granice Unii, a tym samym na spowolnieniu przenoszenia zakażenia do innych krajów po powrocie do nich podróżnych, a także na zniechęcaniu obywateli UE i innych osób przebywających w strefie UE+ do jej opuszczania¹.

W niniejszym komunikacie Komisja zaleca Radzie Europejskiej podjęcie działań w celu szybkiego przyjęcia przez szefów państw lub szefów rządów państw członkowskich należących do strefy Schengen wraz ze ich odpowiednikami w państwach stowarzyszonych w ramach Schengen skoordynowanej decyzji o wprowadzeniu tymczasowego ograniczenia dotyczącego podróży innych niż niezbędne z państw trzecich na obszar UE+.

* * * *

Zewnętrzna granica UE musi działać jako strefa bezpieczeństwa dla **wszystkich państw strefy Schengen**. Leży to we wspólnym interesie i stanowi wspólną odpowiedzialność. W obecnych okolicznościach, gdy koronawirus rozpowszechnił się w całej UE, system granic zewnętrznych stwarza możliwość podjęcia przez państwa członkowskie wspólnych działań w celu ograniczenia globalnego rozprzestrzeniania się wirusa.

Wszelkie działania podejmowane na granicach zewnętrznych muszą być stosowane **na wszystkich odcinkach granic zewnętrznych UE**. Tymczasowe ograniczenie podróży może być skuteczne tylko wtedy, gdy **decyzja w tej sprawie zostanie podjęta i wprowadzona**

¹ Obszar „UE+” powinien obejmować wszystkie państwa członkowskie strefy Schengen (w tym Bułgarię, Chorwację, Cypr i Rumunię), a także cztery państwa stowarzyszone w ramach Schengen. Mogłby on obejmować również Irlandię i Zjednoczone Królestwo, jeżeli państwa te zdecydują się na dostosowanie.

w życie przez państwa strefy Schengen w odniesieniu do wszystkich granic zewnętrznych w tym samym czasie i w jednolity sposób. Nieskoordynowane ograniczenia podróży, które poszczególne państwa członkowskie wprowadzają w odniesieniu do zagrożenia na ich odcinkach granic zewnętrznych, są nieskuteczne. Każda jednostronna decyzja państwa Schengen o zastosowaniu tymczasowego ograniczenia podróży na jego własnych granicach zewnętrznych ma potencjalnie ograniczoną skuteczność, gdy nadal możliwy jest wjazd do strefy Schengen na innym odcinku granic zewnętrznych: podobnie skoordynowana decyzja wymaga udziału wszystkich.

Taki środek umożliwiłby również zniesienie środków kontroli na granicach wewnętrznych, wprowadzonych ostatnio przez kilka państw członkowskich w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się wirusa. Środki te mogą mieć poważny wpływ na funkcjonowanie jednolitego rynku, ponieważ UE i strefa Schengen charakteryzują się wysokim stopniem integracji, co wiąże się z tym, że codziennie miliony osób przekraczają granice wewnętrzne.

Zakres

Tymczasowe ograniczenie podróży powinno mieć zastosowanie do wszystkich podróży innych niż niezbędne, odbywających się z państw trzecich na obszar UE+.

Aby takie ograniczenie przyniosło pożądany skutek w postaci powstrzymania rozprzestrzeniania się wirusa, wyjątkami od niego należy objąć tylko podróże w niezbędnych celach².

Z tymczasowego ograniczenia podróży należy **zwolnić obywateli wszystkich państw członkowskich UE i państw stowarzyszonych w ramach Schengen**³ powracających do miejsca zamieszkania. Zwolnienie to powinno dotyczyć:

- wszystkich obywateli UE⁴ i obywateli państw stowarzyszonych w ramach Schengen oraz członków ich rodzin;
- obywateli państw trzecich, którzy są rezydentami długoterminowymi na mocy dyrektywy w sprawie pobytu długoterminowego⁵, oraz osób, których prawo pobytu wynika z innych dyrektyw UE lub z prawa krajowego lub które posiadają krajowe wizy długoterminowe.

Ograniczenie nie powinno również mieć zastosowania do innych osób podróżujących w niezbędnym celu lub w związku z koniecznością, a więc m.in. do:

- pracowników służby zdrowia, osób prowadzących badania naukowe w dziedzinie zdrowia oraz pracowników służb opieki nad osobami starszymi;
- pracowników przygranicznych,
- pracowników transportu wykonujących przewóz towarów oraz innych pracowników transportu w niezbędnym zakresie;
- dyplomatów, pracowników organizacji międzynarodowych, personelu wojskowego oraz pracowników pomocy humanitarnej w ramach pełnionych przez nich funkcji;

² Specjalny system tranzytowy dla Kaliningradu powinien nadal być stosowany, ale pociągi objęte tym systemem nie powinny zatrzymywać się na terytorium strefy Schengen.

³ Islandia, Liechtenstein, Norwegia, Szwajcaria.

⁴ Obywatele Zjednoczonego Królestwa należy do końca 2020 r. nadal traktować tak samo jak obywateli UE.

⁵ Dyrektywa Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotycząca statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi, Dz.U. L 16 z 23.1.2004, s. 44.

- pasażerów tranzytowych⁶;
- pasażerów podróżujących z niezbędnych przyczyn rodzinnych;
- osób wymagających ochrony międzynarodowej lub ochrony z innych przyczyn humanitarnych.

Osoby uprawnione do wjazdu na obszar UE+ powinny podlegać skoordynowanym i wzmocnionym kontrolom zdrowia⁷.

Czas trwania

Tymczasowe ograniczenia podróży powinny obowiązywać przez 30 dni. Konieczność ewentualnego przedłużenia tego okresu należy ocenić na podstawie dalszego rozwoju sytuacji.

Wnioski

Tymczasowe ograniczenia podróży innych niż niezbędne, odbywających się z państw trzecich na obszar UE+, wymagają **decyzji skoordynowanej na szczeblu UE** w porozumieniu z państwami stowarzyszonymi w ramach Schengen.

W tym celu Komisja zwraca się do Rady Europejskiej o podjęcie działań w celu szybkiego przyjęcia przez szefów państw lub rządów państw członkowskich Schengen, wraz z ich odpowiednikami z państw stowarzyszonych w ramach Schengen **decyzji o wprowadzeniu ograniczenia podróży innych niż niezbędne, odbywających się z państw trzecich na obszar UE+, ze skutkiem natychmiastowym** na wszystkich granicach zewnętrznych strefy Schengen.

Również Irlandię i Zjednoczone Królestwo zachęca się do wprowadzenia tego tymczasowego ograniczenia ze względu na łączącą te dwa państwa wspólną strefę podróżowania.

Państwa członkowskie UE i państwa stowarzyszone w ramach Schengen powinny także stanowczo apelować do obywateli i mieszkańców o zaniechanie podróży poza terytoria tych państw, aby zapobiec dalszemu rozprzestrzenianiu się wirusa do innych krajów.

⁶ W tym powracających do własnego kraju w drodze pomocy konsularnej.

⁷ Wytyczne dotyczące środków zarządzania granicami w celu ochrony zdrowia i zapewnienia dostępności towarów i niezbędnych usług, 16.3.2020, C(2020)1753 final.